

Úvodník

Milé čtenářky, milí čtenáři e-Věstníku,

v řadě letošních čísel Věstníku už jsme u čísla šest. Právě Vám přistálo ve schránce. Je zase dosti „spolkové“ a také informační a též tak trošku k zamyšlení.

Nejprve bychom rádi informovali o postupu debat na téma regionálních sdružení. Rada PSNV se pokusila nastavit základní pravidla pro jejich činnost a řešila také nutné změny stanov, které se k tématu vážou.

Hlasovali jste také o místě příštího sněmu. Níže najdete rekapitulaci hlasování a návrh dalšího postupu.

Bude dále pokračovat rubrika *Představujeme nové členy*. Nejen zveřejněním několika profilů našich nových kolegyň a kolegů, ale přidáme i krátkou rekapitulaci. Další nové členy bychom si znovu dovolili požádat o zaslání jejich stanovisek, pocitů, dojmů a odpovědí na ony tři otázky, které jsme před nedávnem položili. Zopakujeme je níže. Už z těch několika prvních odpovědí se začínají rýsovat docela zajímavé souvislosti.

Ohlédneme se také za nedávno skončeným cyklem Pražských včelařských setkávání 2015/16, jak jsme byli minule slíbili. A k tomu přidáme také report z našeho jednání na SVS, jehož tématem byla vyhláška o nemocech včel.

Znovu si dovoluujeme upozornit na stále běžící dotazování asociace Coloss týkající se hodnocení přezimování Vašich včelstev.

PSNV-CZ na začátku dubna připravila dvě velice zajímavé expozice na brněnském Techagru a na výstavě v Kroměříži. I k těmto velmi hojně navštíveným expozicím se vrátíme v našem zpravodajství.

A protože se blíží vlídné jarní dny, přejeme Vám i Vaším včelkám poetické chvíle. Ostatně už i tu poesii si stejně musíme udělat sami, zejména tu za nás nikdo neudělá...

redakce

Ze Společnosti

Jak jsme byli vyjednávat na SVS o vyhlášce o nemocech včel

Aneb složení účtů...

Na 5. 4. t. r. jsme byli pozváni na jednání na SVS. Tématem bylo projednávání vyhlášky 299 o nemocech včel. Pamětníci si jistě vybaví, že poslední kolo téhož proběhlo v listopadu 2014. Předešlé v létě téhož roku. Zprávy o tom najdete ve Věstnících z konce

roku 2014 a ze začátku r. 2015. Vše je vlastně sebráno ve vlákně, kde se diskutuje o této vyhlášce na našem interním fóru (IF, poněkud nepřípadně ve vlákně „Komunikace a media“).

Vedení PSNV nakonec přislíbilo účast a nabídlo text návrhu vyhlášky k diskusi členům PSNV na IF. Přislíbilo také informovat členy o tom, s čím je tam půjde zastupovat. I to najdete na interním fóru.

Celé to bylo tak trochu komplikované tím, že jednání bylo vypsáno na úterý 5. 4., kdy ale v Brně probíhal mezinárodní veletrh Techagro (včetně mezinárodní konference s veterinární tematikou Vetex). Tak nějak jsme si mysleli, že tam státní úředníci budou také...

Protože PSNV plánovala expozici na Techagru (píšeme o ní níže), na níž přislíbili pomoc a práci vedle řady členů PSNV prakticky všichni z vedení, nastal problém s naší účastí. Zvažovala se varianta zaslat pouze písemné stanovisko. Nakonec ale převážil názor, že toto stanovisko je třeba podpořit také osobní účastí a v případě potřeby hájit. Požadavek svolavatele byl vyslat jednoho zástupce. A tak to spadlo na toho, kdo v Praze zůstal, jímž je autor těchto řádků...

Písemné stanovisko PSNV-CZ jsme sepsali a zaslali přes datovou schránku SVS.

A také zveřejnili na interním fóru PSNV. A na jednání samotném pak ještě každý účastník dostal naše stanovisko písemně.

Co jsme navrhovali?

Z principu jsme nechtěli jít do slov a detailů, neboť podle našeho názoru je značná část vyhlášky postavena na pro PSNV v podstatě nepřijatelných základech. Ostatně říkáme to už řadu let.

Zkusme si shrnout principy našeho stanoviska:

Domníváme se, že na počátku práce na textu vyhlášky bylo třeba zpracovat komplexní a nezávislou analýzu stavu oboru a pokusit se nalézt shodu na tom, jaké by měl mít priority a kam by měl směřovat (navrhovali jsme již v listopadu 2014).

Z principu je při tvorbě takové vyhlášky nutné mít srovnání s tím, jak obdobné problémy řeší v okolních zemích. Jsou to totiž tytéž nemoci a v zahraničí mají mnohde dobře nastavený a fungující systém. Tedy provést obsáhlou rešerši a vytvořit novou a na současné situaci založenou vizi, nikoli stále opisovat, přepisovat a kopírovat zastaralá pravidla z textů minulých, vzniklých už dávno. Doba je už prostě jiná. Nabízíme v tomto punktu státní správě spolu s MSVV odbornou pomoc.

Z principu navrhujeme vyřazení varroózy ze seznamu nebezpečných nákaz ve veterinárním zákoně (VZ). To umožní nejen přepracovat, ale také značně zjednodušit

řadu pasáží této vyhlášky, zejména v kapitolách o varroóze. A podstatně uvolní ruce státní správě při dalších krocích.

Z principu logicky rovněž žádáme zrušení povinnosti vyšetření vzorků zimní měli a zejména vyvozování závěrů a strategií z těchto výsledků pro nastávající sezonu, neboť tato data (kromě snad jednodimenzionálního zimování) neodrážejí aktuální napadení včelstev.

Požadujeme oddělit ve vyhlášce MVP a HVP (v návrhu textu vyhlášky jsou spojeny do jedné kapitoly), neboť se jedná o dvě odlišné nákazy, jejichž diagnostika, tlumení či zdolávání je prováděno u každé nákazy jinak. Viz srovnání s řadou zahraničních metodik, které provedla MSVV a PSNV – opět nabízíme státní správě odbornou pomoc.

(Pozn.: Následující řádky se jeví býti jaksi ve dvou rovinách, tedy v rovině, jež se bude snažit býti zpravodajskou, a v rovině osobních komentářů. Upozorňuji předem. Nejde tedy o striktně zpravodajský tvar. Ano, není to čisté řešení. Vždy jsem měl problém rozlišovat roviny zpravodajství a komentáře... Tu je k tomu ale navíc myslím dobrý důvod...)

K tomu zpravodajství obecněji:

Trvalo to 4 a půl hodiny.

Přítomni:

- MVDr. P. Texl, ÚVS, SVS, moderátor a svolavatel
- MVDr. Miroslava Lutzová (ÚVS, SVS)
- Ing. P. Krejčík (MZe, možná si jej pamatujete z loňské hruškovské brněnské slávy, zahajoval tam totiž naši mezinárodní konferenci)
- paní Klára Štěpánková a p. Souček, právníci z legislativního odboru SVS (ti tam byli jen chvíli)
- Za včelařská sdružení: MVDr. L. Bělohlávek (APV, jinak ale člen Komise pro zdraví včel ČSV)
- Ing. L. Dvorský (VSMBO)
- MUDr. R. Hubáč (ŠPV)
- Ing. K. Čermák (MSVV)
- MUDr. V. Šumera (DK)
- PhDr. J. Matl (PSNV-CZ)
- MVDr. J. Holejšovský (ČSV, virolog, bývalý ředitel SVS ještě před dr. Malenou, nyní člen Komise pro zdraví včel ČSV a PRV ČSV)
- a ještě MVDr. M. Kamler (VÚVČ, s. r. o.), a MVDr. M. Pijáček (SVÚ – NRL Olomouc)

Z pozvaných nedorazili pouze zástupce spolku Mája a Spolku pro chov včely medonosné tmavé.

Dle sdělení moderátora MVDr P. Texla pořizovala zápis paní dr. Lutzová ze SVS. My jsme si také dělali podrobné poznámky, takže budeme mít porovnání, až bude oficiální zápis.

Moderátor dr. Texl navrhl pojmout vzhledem k nepřítomnosti právníků (museli rychle na nějaké jiné jednání) nebavit se moc o konkrétních formulacích, ale o koncepci a základních nosných tématech. Jejich výčet: MVP (HVP), varroóza, prohlížitelé.

Stejně ale debata neustále sklouzávala ke slovíčkům a detailům jednotlivých definic a formulací.

Jako problém vnímáme, že moderátor nečetl stanoviska ostatních sdružení, zejména těch, jejichž zástupci tam nebyli, ale zaslali je. Přítomní zástupci jednotlivých sdružení svá stanoviska sdělili, ale nikdo se např. nedozvěděl o připomínkách sdružení Mája, jichž podle kuloárních informací bylo opravdu hodně. Nebo o stanovisku Spolku pro chov včely medonosné tmavé.

Moderátor body a témata příliš nesumarizoval a neuzavíral. Nerekapituloval jednotlivá stanoviska a nenavrhoval k nim nějaký závěr, o němž by se třeba i hlasovalo. Není tedy u řady bodů zcela jasné, k čemu se vlastně při projednávání jednotlivých témat došlo. Což jen zvyšuje naši zvědavost na formulace oficiálního zápisu. Zejména když moderátor přislíbil konsultovat některé návrhy na změny s dalšími specialisty, zvláště legislativci.

Jako problematické vnímáme i další základní nastavení: státní správa u vědomí současné roztříštěnosti oboru a lobbystických snah navrhuje upravit ony základní texty tak „jak to chtějí včelaři“. A navíc kompromis. V podstatě tak resignuje na svou primární roli...

Domníváme se, že primární má být odborná a legislativní rovina, již určuje právě iniciátor legislativních změn. Rovina nastavená na odborných základech a zdůvodněná výsledky současného výzkumu a opřená o odbornou literaturu, hodnocení, oponenturu... Neříkám, že tomu tak v případě tohoto jednání a priori nebylo, neboť se sešla řada odborníků, avšak jsou tu témata, u nichž stav výzkumu a poznání i běžnou praxi (zejména v okolních srovnatelných zemích) tento návrh vyhlášky nerespektuje (např. tlumení varroózy, povinnost zimní měli, některé strategie tlumení MVP, HVP).

Pokud jde o legislativu, klíčová je kompatibilita s řadou zákonů, přičemž nový veterinární zákon (VZ), od něhož se řada témat a řešení odvíjí, je stále ještě ve stadiu návrhu, na což poukázali i právníci ze SVS).

K tomu všemu je ale potřeba mít základ v tom, co jsme uvedli v našem stanovisku (srovnání se situací v okolních zemích, odborné vyhodnocení základních témat, např.

varroózy a HVP, stanovení vizí a perspektiv oboru na základě odborné debaty a teprve pak tvorba jednotlivých pravidel).

Každý dostal prostor k vyjádření, ale většinou to byl boj o slovo a téma se uzavřelo kvůli časové tísní, ačkoli ještě byly další připomínky. Nicméně své jsme si tam spolu s MSVV řekli, snad i tak, že se nikdo necítil pobouřen či jednotově nebo spíš jednotkově rozvracován...

Stůl byl opravdu kulatý i fyzicky. A sestava pozvaných byla vcelku vstřícná a ochotná se navzájem poslouchat, Všichni se dobře připravili. Vcelku docela pracovní komunita, v řadě témat docela blízká stanoviska (např. nevhodně nastavený systém financování oboru, preference hmotných principů a záplat ex post před akcenty na prevenci a vzdělávání). V některých tématech bylo zřejmé, že šance nalézt shodu je minimální (varroóza, zimní měl, doporučování a informování místo nařizování a sankcionování).

V úvodu se krátce právníci ze SVS vyjádřili ke stavu prací na návrhu textu VZ. Z jejich vystoupení plyne, že text návrhu je stále v meziresortním připomínkovém řízení ve vládním soukolí. Zjevně tak ještě není pozdě věnovat se oponentuře jeho textu, jakkoli šance na zásadní změny je de facto mizivá. Problém je v tom, že systém je již nastaven a že by to znamenalo mnohde zásadní přepracování řady pasáží (např. pokud by se vyřadila varroóza ze seznamu nebezpečných nákaz, jenž je přílohou VZ, znamenalo by řadu podstatných změn v nastavení dalších pravidel. Ano, to je vlastně náš cíl. Ale v současnosti asi těžko realizovatelný. I když např. sousedé na Slovensku to mají vyřešeno tak, že sice varroózu mají mezi nebezpečnými nákazami, přesto však nepodléhají nařizování, postihům, neznají sběr a vyšetření zimní měli. A mají mnohem větší výběr VLP a informací. Podle našich informací je na Slovensku nákazová situace napadení *V. d.* dokonce lepší než u nás).

Z jednání konkrétně:

Část o varroóze se odvíjela od nastavení, které rozporujeme již dlouho. Na minulém jednání naše požadavky způsobily doslova hrůzu ze zhroucení oboru, ze zániku péče o včelstva a z kolapsu tuzemského spolkového života. Nyní byl patrný určitý posun, už se připouští, že data z vyšetření zimní měli jsou problematická (zejména u víceprostorového zimování), ale stále je tu záchranný pás v podobě oněch tolik vzývaných velkých čísel, v nichž se ty „drobné nepřesnosti“ ztratí...

Ti, kdo ji ještě před rokem a něco hájili zimní měl jako pevnost a pilíř, už dnes namnoze hledají klíčky, jak z toho ven, ale stále jen v rámci původního schématu (PSNV a MSVV byly jediné spolky, které jasně řekly, že povinnost vyšetřování vzorků měli a vyvozování závěrů pro další sezonu z jejich výsledků žádají zrušit. Spolu s vyřazením varroózy ze seznamu nebezpečných nákaz).

Výsledkem těchto pokusů je, že se všichni snaží lepit a záplatovat stále více a složitěji to, co se v praxi slepit a zaflastrovat nedá... Přitom existuje tak jednoduché řešení... (což jsme znovu zdůraznili v našem stanovisku).

Zástupce ŠPV konstatoval, že varroózu není třeba odnikud vyřazovat, neboť v návrhu textu vyhlášky máme její novou definici: stanovení počtu 10 spadlých samiček V. d. a k tomu 25% úhyn. Pokud to není takto oboje, není to vlastně varroóza, je to jen „zvýšený počet roztočů“, dodal dr. Texl... Na to pak jsou MVO, na tu takto definovanou „varroózu“ co nebezpečnou nákazu musí reagovat i veterina a je povinnost ji hlásit.

Pamětliví Švejkova genetického vkladu vznesli jsme tedy dotaz, zda je státní správa připravena na situaci, kdy by to všichni chovatelé začali skutečně dodržovat a hlásit své úhyny, třeba v úhynovém roce, když víme, že tyto roky se periodicky vracejí většinou už v tříletém intervalu... Bylo přislíbeno, že se to bude konsultovat. A kdyby se zjistilo, že se to nezvládne, čísla se přenastaví. Což mimochodem znamená, že jsou jaksi střílená od boku, ale tak už to u čísel tohoto druhu bývá. No ale hlavně že teď máme oficiální definici „varroózy“. To nás fakt uklidnilo...

Snažili jsme se to zvrátit, ale marně. I navrhnout ono zvýšení procentické hranice úhynů na min. 50 %, protože 25% úhyn není žádná krize a nemusí to být jen vlivem roztočů či virů, ale třeba i špatným zimováním, chybou chovatele. Kdežto 50 % by už mělo být jakýmsi mementem, že se něco děje... No – aspoň to zaznělo...

Pozitivní je, že zástupce MZe potvrdil, že ministerstvo v rámci [Portálu farmáře](#) připravuje centrální evidenci chovatelů. Vše ve své režii a bez komplikování situace tím, že by do procesu vstupovaly další subjekty.

Pasáž o moru byla o poznání praktičtější a konstruktivnější...

Pokud jde o MVP a HVP, navrženo oddělit obě nákazy (MSVV a PSNV), moc se k tomu nikdo nevyjádřil, kromě dr. Pijáčka, jenž argumentoval právě obtížností diagnostiky HVP. Dr. Kamler naopak byl toho názoru, že se obě nákazy mohou nechat pohromadě, protože než nabude vyhláška platnosti (snad jaro 2017), možná se zpřesní diagnostické metody... Tak se to celé vlastně zavřelo na tom, že se ve VÚVČ, s. r. o. možná brzy něco objeví. Neřešilo se ale, že je i jiný management tlumení a potlačování a přestože jsme nabídli srovnání s metodikami platnými v zahraničí, nikdo nějak nechtěl nic měnit. Nicméně to nevzdáme a ta data shromáždíme a nabídneme státní správě součinnost, bude-li o ni stát.

Hodně se probírala nefunkčnost metody potlačování moru, příliš dlouhé lhůty od podezření a fyzické prohlídky přes laboratorní testy až k samotné „akci“, zatímco např. evidentně nakažené včelstvo v sezoně je třeba 2 měsíce vykrádáno (uveden příklad) a je „skvělým“ zdrojem nákazy, protože se čeká na potvrzení laboratoře, aby byla pak kompenzace za likvidaci, pálení. Např. ŠPV navrhovala akcent na samostatné

rozhodnutí chovatele, tedy kritické a evidentně pozitivní včelstvo ihned zlikvidovat a na nic nečekat. To však nemá zatím oporu ve stávající legislativě.

Námi předložený návrh na diskusi o zvýšení limitu pro likvidaci při potvrzeném výskytu MVP na stanovišti (nyní 15 %, navrhovali jsme stanovit vyšší hranici, např. na 25 %, ale pro diskusi), nebyl akceptován s tím, že je třeba nejprve ověřit funkčnost stávajícího nastavení a po nějakém čase vše vyhodnotit.

Značně času se strávilo diskusí o prohlížiteli včelstev, kteří se objevili v návrhu VZ na žádost ČSV, který je již dlouho prosazuje. Byla cítit evidentní snaha prosadit takový jejich status, aby je chovatel nemohl odmítnout (ČSV), což ale naráží (kromě dalších sdružení) i u SVS. Padly dokonce obavy ze šikany a msty vůči „nepohodlným chovatelům“... A také obavy z dostatečné kompetence těchto prohlížitelů. Diskutovalo se také o tom, zda ponechat na vůli chovatele, jestli požádá o pomoc prohláze, nebo si vše zařídí jinak. Podle mínění moderátora stejně nakonec vše spadne na pověřené veterinární inspektory, protože chovatelé prohláze nebudou chtít na včelnice pustit.

Takže hovorů hodně, závěrů asi málo, zdálo se, že není snaha moc text měnit, ale zase padlo hodně návrhů na změny a tlak na ně byl značný. Tak počkáme na ten oficiální zápis.

Na samý závěr jednání jsme se zeptali na osud té přílohy o preventivních a ozdravných opatřeních, kterou nám slíbili zařadit v listopadu 2014 na návrh ŠPV, pokud se dohodneme. Dohodli jsme se a zpracovali ji společně PSNV, MSVV, ŠPV a sdružení Dubická včela přes Vánoce r. 2014 (text najdete na interním fóru ve vlákně zabývající se touto vyhláškou). Ale v příloze v návrhu vyhlášky z toho zbylo jen pár bodů. Namítli jsme tedy, že s tím byla docela velká práce, že je to dosti komplexní dokument, který může sloužit i jako souhrnný nástin postupů, a že nechceme, aby naše práce jen tak spadla pod stůl, když už nám to tehdy přislíbili. ŠPV nás v tomto punktu podpořila. Dokonce padl návrh přílohu ještě doplnit o pár dalších novějších věcí a zkušeností.

Dr. Textl přislíbil, že to ještě zváží...

Závěrem:

Jak už to tak v našem útulném malém rybníčku chodí, proflákly se k nám „přátelskými cestami“ také informace o tom, jak své spřízněné duše informovali jiní, např. zástupce nejmenovaného majoritního subjektu. Jakkoli je možno kalkulovat i s tím, že na něco zapomněl nebo i špatně poslouchal, kloníme se k názoru, že dezinformace a náhlá nepamatování si některých klíčových detailů jsou z podstaty záměrné. Takže kdyby se k Vám něco v tomto smyslu dostalo, pak jsme opravdu navrhovali vyjmout varroózu ze seznamu nebezpečných nákaz ve VZ a rovněž na tom trvali i poté, kdy nám bylo vysvětleno, co je vlastně ta „varroáza“ a co je jen „zvýšený počet roztočů“, protože v

principu je to podle našeho názoru vzhledem k dalším souvislostem jedno (a to ještě nebereme v potaz viry a další komplikace).

A že jsme také trvali na zrušení povinnosti vyšetření zimní měli a zejména na vyvozování dalších strategií z těchto absurdních čísel pro nastávající sezonu. V obou bodech nás podpořila také MSVV, takže pokud se dozvíte, že jsme byli jediní, kdo to navrhoval (nebo pokud se to dokonce dočtete i ve Včelařství), je to jen proto, že dotyčný jaksi nepochopil, kdo tam za koho je... A nenavrhovali jsme u MVP hranici pálení na 50 %, protože víme, že to není to pravé ořechové, to číslo jsme uvedli jen jako příklad jednoho z někdejších obecných návrhů, nabídli jsme debatu o zvýšení limitu (např. na 25 %, jak zněl návrh jednoho z našich členů). Akceptovali jsme nakonec návrh, aby byla ponechána hranice 15 % a po určité době se vše vyhodnotilo. Je totiž jasné, že pokud se budou chtít nastavit nějaká čísla, všechna jsou v podstatě jistou formou střelby od boku a stejně nakonec záleží vždy na konkrétní situaci, znalostech chovatele i veterináře, jenž provádí šetření přímo na včelnici. Naopak jsme navrhli zvýšení hranice pro krizi stran zimních úhynů (nutnost hlášení a akce veteriny), neboť nyníšších 25 % považujeme za současných podmínek za v podstatě stále ještě běžný úhyn. Kdežto kdyby byl úhyn např. 50 %, jistě by to byl i pro veterinu signál, že se něco děje.

Omlouvám se za tuto poněkud bulvární vsuvku, ale nešlo to jinak. Zmiňuji to proto, abych ozřejmil mechanismus těchto „mechanismů“.

J. Matl

P. S.: debata na interním fóru o tomto tématu stále pokračuje. Budeme rádi, když se do ní také zapojíte. A díky za to...

A ještě a po uzávěrce: oficiální zápis došel, je dosti stručný, řadu základních problémů neuvádí, řadu bodů interpretuje mylně nebo nepřesně. Rozhodli jsme se spolu s MSVV reagovat na sporné body a pořádat o jiné základní nastavení těchto jednání.

O výsledku budeme informovat.

týž...

Spolkové záležitosti

Sněm

Od 11. března do 8. dubna se na interním fóru diskutovalo a hlasovalo o místě příštího sněmu. Podmínkou platnosti hlasování je účast 100 členů a 3/5 většina pro vítěznou volbu. Přestože jsem osobně viděl problém ve splnění první podmínky, realita ukázala opak. Prvního kola hlasování se zúčastnilo 161 členů, druhého 164 členů. Protože účast na sněmech nebývá vysoká, zájem o hlasování mě příjemně překvapil.

Doufejme tedy, že ti, kteří hlasovali pro kraj, kde se sněm uskuteční, nakonec skutečně dorazí. Znamenalo by to výrazné oživení zájmu o věci spolku.

Jaký byl tedy výsledek hlasování? V prvním kole zvítězil Jihomoravský kraj s 51 hlasy, dále se umístil kraj Vysočina s 41 hlasy, Praha s 37 hlasy a Středočeský kraj s 29 hlasy. Protože žádný z krajů nedosáhl 3/5 většiny, bylo třeba vyhlásit druhé kolo, kam postoupily dva vítězné kraje, tedy Jihomoravský a Vysočina. Zde se poměr otočil, zvítězila Vysočina s 94 hlasy nad Jihomoravským krajem se 70 hlasy. **Vítěz nedosáhl 3/5 většiny.**

Jak výsledek interpretovat? Zatímco Jihomoravský kraj získal v druhém kole 19 nových hlasů, Vysočina získala 53 nových hlasů. Zdá se tedy, že pro JM kraj hlasovali zejména členové, kteří si přejí sněm pořádat ve Zbýšově a za svým přáním si stojí i v druhém kole. Členové, kteří si přáli sněm jinde (dost možná ve svém kraji), se v druhém kole pragmaticky přiklonili k místu blíže středu republiky. Máme tedy dvě poměrně vyrovnané skupiny členů, „konzervativní a liberální“. K jaké skupině se nyní přikloní rada?

Nesmíme opominout ani silný hlas pro Prahu a Středočeský kraj. Počty hlasů z prvního kola sice nejdou jednoduše sečíst, protože část hlasujících volila obě možnosti, nicméně analýza výsledku ukázala, že tyto kraje v součtu volilo více členů, než Jihomoravský kraj.

Pokud si mohu dovolit odhalit osobní postoj, jako člen rady bych byl pro volbu Zbýšova jako místa konání příštího sněmu a Prahy a okolí jako místa pro přespříští sněm.

Kromě místa konání se nabízejí další, a snad i důležitější témata pro hlasování. Spojit sněm s odbornou či společenskou akcí? Měl by v tom případě být jednodenní či dvoudenní? Má mít sněm spíše formální a rychlý průběh či ho využít jako příležitost k hlubší diskusi nad směřováním našeho spolku? Atd. V blízké době se jistě na interním fóru některá z těchto či jiných otázek otevře, proto zveme všechny, kteří se dosud na fórum neregistrovali, aby této jedinečné komunikační platformy začali také využívat.

Michal Kabát

Oblastní skupiny

Rada na svém posledním zasedání schválila několik dokumentů týkajících se oblastních skupin. Protože se již dvě oblastní skupiny z vlastního popudu „zformalizovaly“, bylo třeba tento trend podpořit a zároveň stanovit určitá základní pravidla. Rada proto vytvořila jakýsi „manuál“ pro zakladatele oblastních skupin, kde jsou shrnuty body, jako je smysl existence skupin, rámec, který pro ně definují stanovy, způsoby financování a kooperace s vedením a zejména členská agenda. Zásadní přínos nových skupin je totiž schvalování nových členů. Rada si od toho slibuje

zkvalitnění způsobu přijímání uchazečů, neboť současný způsob, kdy rada uchazeče schvaluje víceméně formálně, neumožňuje převzít za tento čin zodpovědnost. Oblastní skupiny se budou moci s uchazečem seznámit osobně a nejen ho zodpovědněji schválit, ale zároveň ho hned na počátku vtáhnout do své činnosti.

Poněkud sporným bodem bylo začlenění stávajících členů, kteří bydlí v oblasti působení nové skupiny. Rada nakonec zvolila způsob, že tito členové budou osloveni s oznámením, že se stávají členy oblastní skupiny a pokud s tím vysloveně nesouhlasí, mají možnost v určité lhůtě členství odmítnout. Samozřejmě bude možné skupinu opustit či přejít do jiné i kdykoliv později. Protože však členství v oblastní skupině neklade na jednotlivce žádné nové nároky a naopak jim poskytne přísun informací, považuje rada toto „automatické“ zařazení za přínosné.

Spolu se zmíněným manuálem byly doplněny a pozměněny formální dokumenty, jmenovitě stanovy a směrnice o členské evidenci, kde byl upřesněn způsob přijímání členů. Oba dokumenty budou brzy k dispozici na webu PSNV.

Michal Kabát

Čestné členství v PSNV-CZ, z. s.

Pokud sledujete zápisy z jednání rady (najdete je jak v privátní sekci webu PSNV, tak na interním fóru, kde k nim navíc můžete i diskutovat), jistě jste postřehli, že probíhaly práce na textaci směrnice o čestném členství.

Ne že bychom čestných členů měli zrovna spoustu a adeptů frontu, vlastně máme v této chvíli jen jednoho, je jím náš vzácný nizozemský přítel a kolega Henk Kok, ale cítili jsme potřebu tuto věc definovat. Rada vyšla primárně z principu, že čestné členství není členství běžné, že podléhá mimořádnému režimu (osvobození od placení příspěvků, možnost účastnit se např. sněmů, avšak pouze s hlasem poradním etc.).

Směrnice o čestném členství tedy byla radou schválena a najdete ji mezi ostatními směrnici v privátní sekci webu PSNV.

redakce

Představujeme nové členy PSNV

Milé kolegyně, milí kolegové, již v minulém čísle jsme otevřeli tuto novou rubriku. Chceme tím iniciovat debatu o tom, co je vlastně PSNV, co pro Vás nyní znamená, co znamená pro každého z nás členství v ní, co od ní jednotliví (a zejména nově vstupující) členové očekávají a čím kdo může pomoci, pokud by chtěl a měl co nabídnout...

Již v minulém čísle jsme nabídli k debatě 3 otázky, které jsme poslali nově vstoupivším členkám a členům. Řada z nich reagovala, za což jim patří velké poděkování. Co jsme tehdy stihli do uzávěrky, zveřejnili jsme. Nyní přinášíme další reakce, za něž rovněž jejich autorům velice děkujeme. Už těch několik odpovědí poskytlo inspiraci ku krátkému vyhodnocení, jež přidáváme.

A když už jsme v tom, dovoluujeme si znovu požádat naše nové kolegyně a kolegy o odpovědi na ony tři základní otázky (jsme kompatibilní komunita samostatných a svobodných osobností, takže žádný strach a klidně se rozepište víc, pokud budete mít chuť).

Jen bychom znovu poprosili: pokud se rozhodnete odpovědět, dejte i jasný signál, zda můžeme Vaše odpovědi publikovat také ve Věstníku. Aby to vše bylo jaksí čisté. A pokud s tím nemáte problém, zkuste uvést alespoň rámcově lokalitu, kde včelaříte, ať se nějak navzájem „lokalizujeme“...

Ještě jednou díky za všechny Vaše reakce, díky za ochotu se podělit o Vaše názory a zkušenosti. Jakmile budete na nějaké naší akci, přijďte, přihlaste se, ať se poznáme i osobně. S mnohými se potkáme určitě i v letošním cyklu letních škol. Seznam a kalendář akcí je na webu PSNV, ten červený nahoře... 😊

A také tiše doufáme, že tato rubrika bude ve Věstníku pokračovat...

Ty tři otázky zněly:

- 1. Proč jste se rozhodl/la vstoupit právě do PSNV?**
- 2. Co od PSNV očekáváte?**
- 3. Protože PSNV je pracovní společnost: – co byste mohl/mohla nabídnout jako pomoc svému novému sdružení?**

Ivana Svojtková

1. S PSNV jsem se poprvé setkala na letních školách a prostřednictvím článků v Moderním včelaři. Činnost PSNV, lidé, kteří za ní stojí a které jsem měla možnost osobně poznat, i názory, které PSNV prosazuje, jsou mi blízké, a oceňuji i odbornou a organizační úroveň většiny počinů z dílny PSNV, se kterými jsem měla tu čest se setkat.

Nic z toho ale nebylo dostatečným důvodem k tomu, abych se stala členem PSNV. Vzdělávacích akcí jsem se mohla účastnit i bez toho, Moderní včelař mi do schránky chodil pravidelně a úsilí PSNV v komunikaci se státní správou jsem tiše fandila.

Brzy jsem ale zjistila, že při prosazování mně blízkých názorů má PSNV jeden zásadní handicap – nemůže se ohánět vysokým počtem včelařů, jejichž jménem při jednání se státní správou hovoří. Pociťovala jsem potřebu dát nějakým způsobem najevo, že

podporuji názory a argumenty, které PSNV prosazuje, a tím zvýšit váhu hlasu PSNV (i když uznávám, že nejsem příliš těžká váhová kategorie).

Postupně jsem dospěla k názoru, že nejlepší bude stát se členem PSNV a kromě zvýšení váhové kategorie přispět i drobným členským příspěvkem na práci lidí, která za tím vším stojí.

2. Považovala bych za poněkud troufalé přijít a hned něco „očekávat“, raději bych použila např. formulaci „Byla bych ráda, kdyby...“

- PSNV nadále prosazovala při jednání se státní správou a s ostatními spolky názory mně blízké, a to zejména v oblasti nemoci a léčení včelstev,
- zástupci PSNV vedli jako dosud tato jednání konstruktivním a kultivovaným způsobem,
- PSNV dál usilovala o vzdělávání včelařů v podobném duchu jako dosud,
- uvnitř PSNV zůstalo zachováno přátelské, konstruktivní a tvůrčí prostředí i se zvyšujícím se počtem členů.

3. Zatím se rozkoukávám, čím bych mohla smysluplně přispět.

Nadmořská výška: 280 m. n. m. Způsob včelaření: 2/3 Langstroth, 4 včelstva, 3 roky.

Jan Kotelenský

1. Na existenci Vaší skupiny mě upozornil asi před rokem jeden z Vašich členů. Přičemž jsem začal odebírat Moderního včelaře. Jelikož mě zaujal Váš způsob práce se včelami, rozhodl jsem se požádat o registraci a přispět svojí troškou ke společnému snažení něco změnit.

2. Jelikož jsem nováček, co se týče včelaření, tak hlavně zkušenosti a informace.

3. Jelikož jsem začal včelařit před necelým rokem, tak si nejsem zatím jist, čím bych mohl pomoci. Předpokládám, že do budoucna se objeví plno možností, co budu moci pro sdružení udělat.

Včelařím v nadmořské výšce 500 m. V současné době mám 4 včelstva, která úspěšně přežila zimu. Včelařím na Langstrothu 2/3. Moje vize do budoucna je včelařit na volné stavbě. První oddělek jsem si pořídil v červenci 2015.

Miroslav Hnilička, Žernovník

1. O PSNV se zajímám delší dobu. Zapojuji se do programu VMS a Coloss. Několikrát jsem se účastnil lednového setkání v Brně. Takže, možná je čas stát se členem.

2. Možnost setkání s novými lidmi s obdobnou zálibou. Možnost získání nových informací nejen z oboru včelařství.

3. Mohu nabídnout zapojení se při pořádání různých akcí, zejména lokálních (Brno). Vedu včelařský kroužek mládeže. Zajímá mě propagace včelařské práce u veřejnosti.

Včelaření máme v rodině nejméně třetí generaci. Já osobně samostatně včelařím asi od roku 1990 a od roku 2000 se včelaření věnuji intenzivněji. Včelařím v tenkostěnných nástavcích 39x24. Chovám 50 včelstev na 4 stanovištích. Nadmořská výška 400 – 450 m. n. m. Zalesněné oblasti severně od Brna.

Aleš Ruth

1. Myslím, že v mém případě zcela jistě rozhodlo osobní setkání se členy PSNV v rámci mého studia v Blatné, kde navštěvuji momentálně první ročník oboru včelař.

Ať už díky tomu, jak se PSNV snaží prosazovat moderní metody v oboru včelařství, nebo (a to bylo asi rozhodující) díky mně blízkému celkovému pohledu na to, kam by se měl tento obor ubírat, k podpoře samostatných, svéprávných a zodpovědných jedinců.

2. Očekávání není asi přesný termín, byl bych rád aby PSNV měla sílu napomoci nejen ke změnám např. ve veterinární legislativě, ale především ke změnám k více racionálnímu a otevřenějšímu myšlení včelařů a lidí okolo včelařství.

3. Považuji za samozřejmost, pokud k tomu bude příležitost, přispět dle svých schopností a možností také nějakou pro PSNV užitečnou aktivitou. O konkrétní formě nemám představu, ale mohla by vyplynout spíše z diskuse s ostatními členy a hlavně asi podle toho co je skutečně potřeba.

Martin Písařík, Pelhřimov

1. Rád bych byl součástí skupiny lidí, kteří se snaží včelařit na základě aktuálních poznatků a trendů.

2. Přístup k informacím, kontakty.

3. Včelařit tento rok teprve začínám. Rád nabídnu ostatním svoje zkušenosti, až nějaké budu mít...

Plán na tento rok:

Dvě včelstva v úlech 2/3 Langstroth, plastové rámky.

Včelí matky od p. Nerada.

Stanoviště Pelhřimov, 500 m. n. m.

Jiří Šimák

1. Jsem začínající včelař, začal jsem 8. 6. 2015 koupí tří oddělků. Hledal jsem informace na internetu, koupil jsem si nějaká DVD. Stal jsem se členem ČSV. Objevil jsem Váš web a jeho obsah mě oslovil díky vaší filosofii, aktivnímu přístupu k novým, ve světě vyzkoušeným a fungujícím věcem, zaměřením se na elektronickou komunikaci, propagaci jednoduchého, nenákladného včelaření. Pak jsem dostal k Vánocům vaše DVD Včelař – Farmář a moc se mi líbilo. Je to zatím to nejlepší co ke studiu včelaření mám. Na tom DVD jsem poznal některé včelařské osobnosti PSNV a viděl tam jejich metody včelaření. Dostal jsem ještě i knihu Včela a úl a předplatné časopisu Moderní včelař. Nová kniha Včelařství se dle recenzí jeví rovněž zajímavě, a tak velmi oceňuji Vaši práci, kterou takto sdílíte s ostatními. Rovněž sdílím Váš zájem v péči o zdraví včel bez přílišné chemie, kterou ve svých zdrojích propagujete. Po takto získaném obraze o PSNV jsem se rozhodl do Vaší společnosti vstoupit.

2. Pokračování v nastoupeném trendu, který jsem shrnul v odpovědi 1.

3. Co bych mohl nabídnout já osobně společnosti PSNV, popravdě v tomto okamžiku nevím. Mám tři včelstva necelý rok. Včelstva mám umístěna na obecním pozemku. Nemám zatím dostatečné prostorové zázemí pro včelaření, tak jediné, co mě napadá je, že bych se mohl zapojit do varroamonitoringu a do Colossu.

Zdeněk Kratochvíl

1. Do PSNV jsem se rozhodl vstoupit proto, že se mi nelíbí, jakým směrem se ubírá Svaz včelařů.

2. Lepší informovanost o nemocech a jejich léčení či jak jim nejlépe předcházet.

3. Jelikož jsem teprve začal včelařit v úlech typu Eurodadant, tak časem mohu nabídnout zkušenosti, jak v těchto úlech správně včelařit na jižní Moravě. Popř. přechod z rámkové míry 39x24 na Eurodadant.

První vyhodnocení

V úvodu je potřeba poděkovat všem, kteří zaslali odpovědi na tři záludné otázky. Reakcí nových členů doputovalo do redakce statisticky vzato nemnoho, přesto si pojďme něco říci o jejich celkovém vyznění.

V odpovědích na otázku první – proč se stát členem – se nad argumentačními vlnami v nemalém množství případů vynořuje jako bodrý kytovec motiv Moderního Včelaře, jenž je v řadě případů jakousi roznětkou prvotního zájmu či alespoň jeho souputníkem.

PSNV je též vnímána jako spolek sdružující včelaře s neotřelými, novátorskými a alternativními názory, což je také jeden z důvodů. V neposlední řadě jsou dalšími

důvody ke vstupu účast na akcích pořádanými pod hlavičkou PSNV a též již dřívější spolupráce se spolkem či osobní známost s některými (významnými) členy. Zaznívá i názor že posílením členské základny se podpoří mandátní váha spolku při jednáních se státní správou.

V odpovědích na otázku druhou – očekávání od PSNV – jednoznačně rezonují dvě hlavní témata.

Prvním z nich je pokračování již nyní ostře nastaveného kursu nekompromisního vzdělávání široké včelařské veřejnosti, vydávání literatury a vůbec objektivního a relevantního informování s akcentem na současné vědecké poznání na poli apikultury.

Druhým tématem je pak snaha o změnu současné legislativní praxe při potírání včelích chorob. Dále je od PSNV očekáváno kultivované prostředí a též je očekávána možnost setkávat se s lidmi stejného zájmu – tedy spolková činnost.

Konkrétních odpovědí na otázku „*co mohu osobně přinést*“ není pochopitelně mnoho, naprostá většina nově příchozích nemá zatím v tomto jasno. V ostatních nemnohých odpovědích je nabízeno pokračování v již trvající spolupráci na LŠNV, ve varroamonitoringu, případně je nabízena pomoc při propagaci PSNV na rozličných veřejných akcích.

Jak již zaznělo v úvodu, odpovědí pro statistické zpracování není mnoho, ale jak říkáme my nástavkáři: nemusí pršet, stačí, když kape!

V. Turek

Vzdělávání včelařů

Ohlédnutí za skončeným cyklem Pražských včelařských setkávání

V minulém čísle Věstníku jsme slíbili ještě krátké zamyšlení nad právě skončeným letošním cyklem Pražských včelařských setkávání (PVS). Tak tedy do toho. A pokud budete chtít i Vy, vážené čtenářky a stejně tak vážení čtenáři, k tématu cokoli dodat, budeme jen rádi, zejména budeme vděční za názory těch, kteří tam byli... Není nad zpětné vazby... A věřte, *velmi o ně stojíme...*

Ještě poznámku: je to hodně osobní, neb to hodně osobní bylo. Hlásím tedy střet zájmů. Spíš asi střed, to proto, jak to bylo osobní... 😊

Celkové nastavení

Rozhodli jsme se pokračovat v projektu, který už měl trošku tradici. První cyklus proběhl na podzim 2010 ještě v Komunitním centru Matky Terezy v Praze-Hájích. Mnozí si možná ještě vzpomenete. Mohu-li být zase trochu osobní, tak já tam požádal

jednoho z lektorů, mně tehdy neznámého jakéhosi Petra Texla, jenž tam se svým bratrem Františkem přednášel, o přihlášku do PSNV. Nostalgie...

Pak nějak nebyly peníze, lidi a čas. Ale byla poptávka, takže projektu se chopili Jakub Dolínek a Petr Mirovský a cyklus obnovili v Toulcově dvoře v zimě 2013/2014. Cyklus měl značný ohlas a řešilo se, co dál.

Kolegové z Moravy žehrali, že to mají daleko a že oni by si „taky s dovolením vzali“... Vznikl tedy nápad (logický uvnitř PSNV) uspořádat Olomoucká včelařská setkávání, jichž se ujal tým okolo kolegů Františka Vlčka, Josefa Rouše a dalších. Opět velký zájem, výborní lektoři a atraktivní témata!

Takže tuto zimu byla zase řada na Praze. Napřed jsme chtěli podat projekt na pražský magistrát s tím, že bychom měli jakousi podporu stran ekonomiky, již jsme považovali za nikoli nevýznamnou. Podmínky byly však složité a dosti svazující a termíny neúspěšné, takže jsme to v únoru odložili na léto a dále dumali.

Rozhodli jsme se nakonec pro model cyklu připraveného ve spolupráci tří sdružení: PSNV, Včelnice Žežulka a Hradčanské včely. Jsme kamarádi, věříme si a můžeme spolu mluvit na rovinu, takže skvělá volba. S tím, že největší část nákladů, účtování apod., ponese PSNV. Konstituoval se tým, tentokrát širší, protože bylo třeba zařídit řadu souvisících věcí, které jsme na setkáních chtěli mít. Je třeba dodat, že tým šlapal dokonale... 😊

Rozhodli jsme se pro jednu přednášku měsíčně, v základě jsme co experiment zvolili sobotní dopoledne, nebylo-li uvedeno jinak... O tom ještě níže.

Měli jsme ambici oslovit nejen včelaře, ale i širší (zatím) nevčelařící, avšak spřízněnou veřejnost. Proto byla volena i obecnější témata, jako apiterapie a léčebná síla produktů včelí píle, včelaření ve městě, rozliční další opylovatelé (samotářky, čmeláci) a pastva pro ně tamtéž. To také znamenalo nastavit jinak propagaci a proniknout mimo včelařské kruhy. To moc zatím neumíme, ale dost jsme se už naučili. A teď řešíme, jak dál...

Osvědčila se opět volba elektronických registrací a cenově odstupňovaných podle počtu navštívených přednášek. Obsluha u vítacího a kasírovacího stolku měla tak o mnoho méně práce, protože dostala v předvečer kompletní podklady od kolegy jednatele Michala Kabáta, u něhož se to vše scházelo.

Témata

Už jsme se zmínili o tématech pro tak zvanou širší veřejnost. Chtěli jsme to tak a snad se to i povedlo tak, jak jsme chtěli. A možná to byla cenná inspirace pro další cestu. Ohlasy účastníků byly vesměs pro pořadatele velice povzbudivé. V budoucnosti, bude-li jaká, bychom chtěli s tímto nápadem dále pracovat...

Pokud jde o další témata, nabízela se vlastně sama. Nemoci včel, to je téma velmi aktuální a stále více diskutované. Zootechnika a chovatelské postupy také, bez toho by snad tuzemský včelař nemohl být ani včelařem. Jiří Přeslička je navíc charismatická osobnost pro svůj projev a žádaný pro své prošlapávání dosud neprošlapaných cest, zkušenosti a neortodoxní názory. Stejně tak i odmítaný zapřísáhlými příznivci debat o tepelných ztrátách a magických hodnotách výnosů. No, a když se k tomu přidal pan Jiří Pouček se svými poznatky o hledání autentické, čisté i krásné medoviny, večer se protáhl, ale zároveň vryl do paměti...

Lednové a únorové setkání bylo komplementární. Záměrem bylo probrat společně včelařskou legislativu jak z hlediska těch, kteří ji připravují, tak z úhlu pohledu těch, kteří ji pak dostanou v praxi, tedy chovatelů. K tomu téma svéprávnosti, samostatnosti a také odpovědnosti. Zkušenost to byla věru zajímavá, jakkoli se na řadu problémů nedostalo a odpovědi na spoustu otázek jaksi možná nesplnily očekávání. Pozitivní ale bylo, že zástupci státní správy přišli mezi chovatele a našli odvahu čelit diskusím a otázkám. A že jsme se navzájem poznali, což je velice důležité. A jedno je také cenné: do včelařského světa byl uveden portál Svéprávný včelař.

Poslední setkání, jak již výše řečeno, bylo apiterapeutické. Tohle je vždycky volba jistoty, zejména tehdy, pokud zvolíme lektora, který je svým podáním tématu již pověstný.

Lektoři

S volbou témat souvisela také volba lektorů. Pořadatelé na některých trvali z dobrých důvodů, proto došlo občas i ke změnám ve schématu či v předem inzerované době přednášky. Jasně: nemělo by to být, ale stáli jsme před volbou, zda při nečekaně vzniklé komplikaci podržet téma a termín, nebo preferovat lektora a termín přizpůsobit jeho možnostem. Rozhodli jsme se pro variantu B, dostali za to od pár lidí decentně (právem) vynadáno, další ale poděkovali, neb měli s původně navrženým termínem problém (také právem). Ale díky dobré presentaci se snad podařilo vše zařídit a vysvětlit. Ano, tohle by být nemělo, ale co naděláte...

S lektory je to těžké, hodně to souvisí s otázkou ekonomiky (níže), protože, co si budeme povídat, takovéhle akce mají také ekonomický rozměr. Takže jsme volili jakýsi kompromis a zvali také lektory, na které je možno uplatnit dotace. Zároveň jsme ale chtěli, aby přednášeli především ti, kteří mají k tématu co říci. Tak se objevili mezi lektory např. již zmíněný kolega Pouček, virolog dr. Tomáš Erban, entomolog dr. Jakub Straka nebo paní inženýrka Kříženecká se svými unikátními zkušenostmi a dokumentací pastvy pro opylovatele v Praze. Nejsou na chválených seznamech, ale mají věru co říci. To je trend, v němž se dá dále pokračovat. A ještě že už jsou další dva nezávislé seznamy lektorů (kromě seznamu ČSV také seznam lektorů PSNV a MSVV)...

Místo

Budova Fakulty elektroniky ČVUT v Praze v Dejvicích je skoro ideál. Kousek od metra, dobře vybavené posluchárny, dobrá komunikace s paní, která to manažeruje. Možnost volby posluchárny podle počtu elektronicky přihlášených prakticky na poslední chvíli byla zajímavá, občas se i tak šlo do nejistoty. V té menší posluchárně bylo jaksi útulněji...

Bylo třeba zvážit také cenu za pronájem, dohoda ale byla přijatelná. I tak jsme ale na počátku šli do rizika a nevěděli, jak to dopadne, když zadání bylo nebyt v minusu. Dost dobře nebyla jiná možnost...

Časy a periodicita

Měsíční periodicita je asi v současném nabitém kalendáři jedná možná. Volba především sobotních termínů zvítězila po velmi dlouhé a komplikované diskusi. Bylo k tomu dosti dobrých důvodů a snad i návštěvnost jednotlivých přednášek potvrdila, že tuto volbu a priori není nutno zavrhnout, jakkoli v závěrečné anketě se někteří účastníci vyslovovali pro termín jiný. Jenomže: ty debaty často trvaly až 4 hodiny (to jsme ale chtěli!) a představte si to ve všední den večer. Když navíc dojížděli i zájemci z daleka. A lektor třeba až z Moravy. Ti účastníci z největší dálky byli až z Karlovarska... Tak sobotní dopoledne poskytlo dostatek času, to jsme chtěli, zejména kvůli volnosti diskusí.

Problém je také v tom, že kalendář akcí je v zimě už docela dost nabitý, žádání lektorů jsou na roztrhání, vše se musí sladit s jednorázovými akcemi i s pravidelnými víkendy výuky např. na SOU v Blatné. Občas to trochu připomínalo tanec mezi vejci. Naběhli jsme si pěkně nevzavše v potaz liturgický kalendář. A tak jsme poslední přednášku navrhli na Bílou sobotu. To za nás nakonec vyřešila nečekaná změna, ale i to je zkušenost pro budoucnost. Někdo byl rád, jiní moc ne...

Ekonomika

Znovu: na počátku jsme šli docela do rizika. Principem bylo neprodělat, protože kdo by to pak platil... Na některé lektory jsme mohli uplatnit dotaci podle tak zvané „stodevadesátásmičky“, někteří ale nejsou na ministerstvem schválených seznamech, přesto jsme je ale zvali, protože mají co říci. Stále se potýkáme se situací, že i když se vybírá nějaké únosné vstupné, není často šance na vyrovnanou bilanci. Navíc za situace, kdy v našem oboru je většina držitelů včelstev zvyklá na akce zdarma. Těch však dorazilo málo, přišli spíše jejich chovatelé, zvyklí na to, že každé povyražení něco stojí... I tak jsme ale několikrát dostali „sodu“ za to, že se vybírá...

K nákladům je třeba přičíst také cestovní výdaje pro lektory, nájem sálu. Nejednoduchá situace. Děkujeme zde ale těm lektorům, kteří se vzdali honoráře... A to ve vši

vážnosti. Další velkou pomocí byl prodej publikací, které vydává PSNV. Chtělo to samozřejmě zvláštní přístup, navozit vše ze skladu v Plzni či v Blatné a mít připraveno, musel se tomu také jeden z nás věnovat, takže často z přednášek moc neměl. Ale příjem z prodeje pokryl dobrou část z nákladů. Otázka je, zda tomu tak bude i příště, bude-li příště. Ale při hektické vydavatelské aktivitě našeho sdružení snad nemusíme mít pro nejbližší budoucnost obavy...

Definitivní účtování se teprve bude dělat, až se vyřídí všechny náležitosti, zatím těžko hodnotit, ale snad jsme neprodělali... A jsou tu i položky, které se nedají přepočítat na peníze, čas, energii...

Reflexe a zpětné vazby

Hodně času uteklo při debatách o programu, nastavení, při diskusích hodnotících. Stále vlastně běží. Žel, až na konci nás napadlo požádat o zpětnou vazbu i účastníky. To je totiž běžná forma např. při letních školách nástavkového včelaření. Je na to i dobře promyšlený model... Jednoznačná chyba, že jsme to udělali až na konci, navíc asi ne příliš efektivní formou, jak jsme později zjistili konzultací u skutečných odborníků. Tak to je poučení pro příště. Tak jako tak jsme určité zpětné vazby získali a velmi si jich ceníme co inspirací pro ono příště. Tohle musíme ještě dopracovat...

Propagace a PR

Museli jsme se také naučit akce dobře propagovat. To byl trochu problém, zejména u těch témat, která mířila mimo samotné včelaře. Oslovovali jsme ekology, zahrádkáře, zdravotníky, komunity preferující zdravý životní styl. Učili jsme se to za pochodu a ne vždy to bylo úspěšné. Ale pár lidí z těchto komunit dorazilo a snad se tak něco prostouchlo...

Moc pomohla forma propagace na webu PSNV, na Facebooku a Google+. Vytvořili jsme zvláštní logo, celkový program cyklu. Ke každému setkání pak zvláštní pozvánku s podrobnějším představením lektorů i tématu. Bylo to sice pracné, ale snad to dobré věci prospělo. Vše to se samozřejmě dalo posílat do spolků a sdružení, takže byla možnost vzniku onoho magického elektronického a dynamicky se rozrůstajícího „pavouka“... V tomto velmi pomohl jednatel Michal Kabát.

Co závěrem? Veliké poděkování všem, kteří se podíleli. Jak účastí, debatou, tak přednášením. A zejména pak dobře fungujícímu týmu. A tu to chce jména: Dáša (Hradčanská včela) Šormová, Milan Šimonovský (Včelnice Žežulka), Aleš Bobek, Ivan Černý, Michal Kabát, Miloš Vondruška. Zádá nám kryl zkušeně a efektivně ředitel kanceláře PSNV Petr Texl. A nebojte, na sebe taky nezapomenu. 😊

J. Matl

Ještě k tématu přípravek

V minulém čísle jsme přinesli zprávu o přípravce, kterou vedli manželé Jitka a Mirek Hřebečtí, nyní bychom rádi nabídli fotogalerii z přípravy ve Lhotce, kterou vedl Ludvík (Bohr) Marek a kolegy. Přípravka byla dokumentována několika zdařilými fotografiemi. Odkaz na ně najdete na interním fóru ve vláknech Vzdělávání/Fotky z akcí.

Dotisk Langstrothovy knihy Včela a úl

Kniha vydaná před Vánocemi 2014 v nákladu 2000 výtisků byla již téměř rozebrána. Vzhledem k tomu, že zájem o 1. český překlad tohoto základního díla včelařské literatury nadále trvá, bylo rozhodnuto dojednat dotisk. Odpracovali to Ivan Černý za vydátné pomoci ředitele kanceláře P. Texla. Dotisk byl dojednán včas a byl hotov tak rychle, že nedošlo ani k výpadku zásob ve skladu PSNV, které se povážlivě tenčily. Na místě je pochopitelně poděkování všem, kteří se přičinili.

redakce

Setkávání včelařů

Workshop množení včelstev a chovu včelích matek

Oblastní skupina PSNV Olomoucko
pořádá workshop na téma

MNOŽENÍ VČELSTEV A CHOVU VČELÍCH MATEK

Organizátor: Miroslav Křížek

Termín: 7. 5. 2016

Začátek: 9:00

Místo: včelnice organizátora, Podolí u Bouzova

Počet účastníků: 15, registrace na [webu PSNV](http://www.psnv.cz)

Vstupné: 100,- Kč na oběd a občerstvení, platba předem na účet PSNV

Program: netradiční setkání včelařů s cílem výměny zkušeností s množením včelstev a chovu matek. Důraz bude kladen na zkušenosti jednotlivých účastníků a prezentaci jejich metody v uvedené oblasti. Praktické ukázky používaných pomůcek vítány, přivezte prosím s sebou.

Pokud máte zájem o účast na tomto neformálním workshopu, zaregistrujte se prosím, počet účastníků je omezen. Přijďte, rádi Vás uvidíme.

za organizátory Lubomír Bouda

PSNV na Techagru představila včelí plemena

Včelařská výstava si vydobyla své místo na agrárních veletrzích v Brně. Z hlediska výstavnictví jde o nejvýznamnější událost roku, která přilákala mnoho včelařů i včelařských subjektů.

Včelařům tentokrát patřilo první patro pavilonu C, ale také přednáškový sál v pavilonu E. Přednášky se týkaly ošetřování včelstev během roku, apiterapie, šlechtění, ale také sledování a porušování kvality medu, což je po problémech společnosti Včelpro velice aktuální.

Expozice PSNV

Stánek Pracovní společnost nástavkových včelařů CZ, z. s., byl neustále v obležení informací chtivých návštěvníků a významných hostů, zástupců stávajících, ale i v současné době nově vznikajících včelařských spolků. Velký zájem byl o publikaci *Včelařství*, DVD *Včelař – Farmář*, časopis *Moderní včelař* ale i o řízenou degustaci druhových medů. Všichni návštěvníci dostali zdarma nástěnný kalendář PSNV.

S vedením pracovní společnosti se setkal prezident rakouských zájmových včelařů Johann Gruscher. Výsledkem setkání byla dohoda o vzájemné spolupráci s rakouským spolkem, zejména při výměně informací týkajících se zdravotního stavu včelstev.

Dalšími návštěvníky byli např. profesionální včelař Ing. František Texl, jehož znají jistě čtenáři MV díky jeho článkům a vlastníci DVD *Včelař – Farmář*, na němž se podělil o poznatky týkající se jeho zootechniky a metody chovu i zpracování včelích produktů. Stánek PSNV navštívili také zástupci Spolku pro rozvoj včelařství Mája a také členové současného vedení ČSV.

Mile překvapen včelími plemeny byl také ředitel odboru společných organizací trhu SZIF Ing. Robert Zavadil a další významní hosté ze státní správy.

Ukázka plemen

Hlavním tématem letošní expozice PSNV byla ukázka tří významných plemen včely medonosné. Kraňská včela, která byla v prvním ukázkovém úle, je našim včelařům dobře známá. Ale s plemenem buckfast nebo se včelou medonosnou tmavou se někteří tuzemští včelaři dosud nesetkali.

Buckfastská včela je kulturní plemeno, které bylo vyšlechtěno z několika plemen cílenou šlechtitelskou prací německého mnicha působícího v Anglii – Bratra Adama. Bratr Adam cestoval a do svého chovu zařazoval všechny možné genotypy řady

evropských, asijských i afrických plemen. Do buckfastské včely vybíral a snažil se upevnit vlastnosti, které mu chovatelsky vyhovovaly.

Buckfastské plemeno se dnes chová v Německu, Velké Británii, Irsku, Francii, Nizozemsku, Dánsku, Švédsku, Polsku, Izraeli, také v Kanadě a USA.

V současnosti v zušlechťování pokračuje řada spolků.

Ukázka na brněnské výstavě pocházela z chovu Jiřího Přesličky z Libětic. Základem jeho chovu je plemenný materiál, který získal v osmdesátých letech od Ing. Krause z Borečnice.

Včela medonosná tmavá je plemeno geografické, zoologicky bychom jej mohli pokládat za poddruh. Plemeno, které dříve pokrývalo Pobaltí, severozápadní Evropu a střední Evropu na sever od Alp, je dnes v Evropě vzácné. Včela tmavá není příliš zušlechtěná, je poměrně rozbíhavá, dovede se ale dobře bránit, a je také úsporná v práci se zásobami, odolná proti nepřízní počasí a má pomalý jarní rozvoj. Využívá však dobře medovicovou snůšku.

Exponát s inseminovanou matkou byl zapůjčen pro výstavu Spolkem chovatelů včely tmavé a pochází ze Šumavy.

Nové tváře v PSNV

Během šesti dnů se na stánku PSNV vystřídalo celkem 14 členů PSNV ve funkci služby a příjemných hostesek. Čtyřlenné týmy musely každý den zvládnout kromě vaření kávy také prodej literatury, poradenskou činnost, dávkovat a vysvětlovat rozmanitost druhových medů, obsluhovat mikroskopy a některým překvapeným návštěvníkům představit „z gruntu“ PSNV.

Na základě výzvy ve Věstníku se kromě známých tváří do poradatelského týmu zařadily i nové členové PSNV. Moc děkujeme, že se zapojují nové tváře, které chtějí spolupracovat a podílet se na nových projektech.

Bohatou fotogalerii, kterou pořídil Ludvík (Bohr) Marek, najdete [zde](#).

Video z expozice PSNV bude ještě pár dní ke stažení [zde](#).

Další novinky ze včelařské výstavy na veletrhu Techagro přinese Moderní včelař č. 2 a č. 3.

Lukáš Rytina, Petr Texl

PSNV na výstavě v Kroměříži

Ve dnech 8. – 10. 4. 2016 proběhla v Kroměříži *Výstava myslivosti, rybářství a včelařství*. K prezentaci ve včelařské části expozice jsme byli pozváni výstavištěm Floria. Po úvodních jednáních o podmínkách, kdy nám výstaviště vyšlo maximálně vstříc (za což tímto moc děkujeme), jsme se ihned po demontáži výstavy v Brně vrhli na instalaci našeho stánku v Kroměříži. Je velká škoda, že expozice včelařství byla tou nejmenší, a jak jsem zjistil, je to hlavně pro nezájem organizací, výrobců a prodejců včelařských potřeb Zlínského kraje. Vrátil jsem se v myšlenkách o jeden měsíc zpět, kdy jsme navštívili výstavu v italské Piacenze. Pro naše jižní kolegy je ta výstava jakýmsi startem do včelařské sezony a možností nakoupit si náradí, pomůcky a jiné potřeby pro včelaření. Vždyť zlíňští mohli mít přímo pod nosem něco podobného!

Na to, že jako vystavovatelé jsme byli v Kroměříži jen tři, z toho jen jeden prodejný, přišlo hodně zájemců. A někteří z nich se divili, že pro včelaře toho víc není.

Náš stánek zaujal i nevčelaře a dá se říct, že u nás bylo plno. Zájem byl nejen o nahlížení do mikroskopu či o možnost nákupu našich publikací, ale návštěvníci se zajímali hodně také o naše sdružení. Někteří nevěděli, že nějaká PSNV existuje a Moderního včelaře viděli poprvé.

Rovněž zájemcům, kteří chtěli začít s včelařením, jsme vysvětlili náš systém LŠNV – což bylo uvítáno, jelikož včely měli již objednány a nevěděli, co si s nimi počnou.

Myslím si, že výstava byla našim dobrým počinem v této oblasti a chtěl bych poděkovat Marii Bučánkové a Marku Konvičnému za pomoc při prezentaci našeho sdružení.

Radek Hykl

Stánek PSNV je připraven...

A návštěvníci jej rychle objevili...

Včelařská zkoumání

Coloss

V minulém čísle jsme informovali o spuštění letošní ankety v rámci monitoringu zimních úhynů pro studii asociace Coloss.

Univerzita Palackého v Olomouci vydala tiskovou zprávu o řešeném projektu, naleznete ji [zde](#).

Znovu si dovoluujeme požádat o co největší účast i o šíření do Vašeho okolí. Děláme to ostatně pro sebe, a čím víc nás bude, tím budou výsledky zajímavější a cennější.

redakce

Včelařská srovnávání

Zahraniční obchod ze včelím voskem

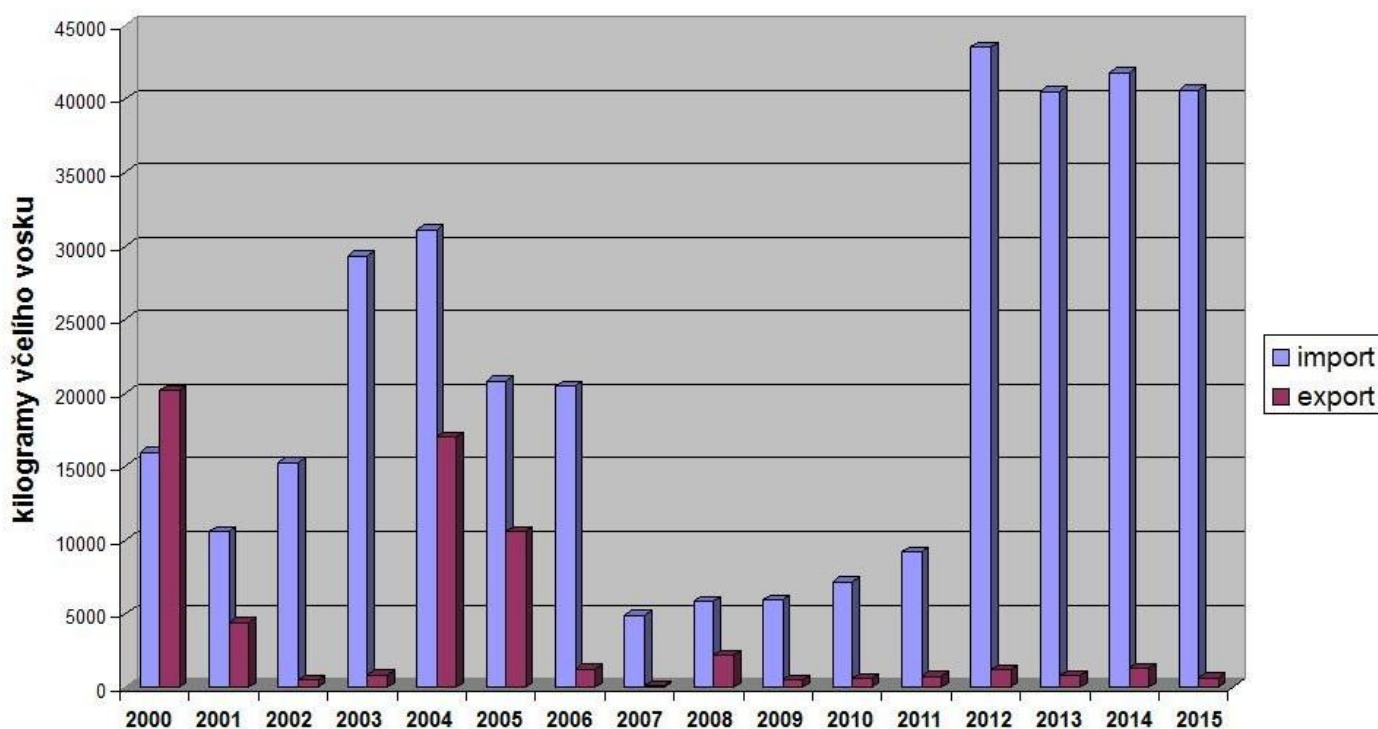
V polovině března se objevila na internetu zpráva interní komise Českého svazu včelařů ustavené k vyšetření kauzy Včelpo. Celou zprávu si můžete přečíst [zde](#), příspěvek č. 966. Ve zprávě je zmíněn mezi náhodně vybranými fakturami také jeden

doklad ze dne 17. 12. 2015 o nákupu 5 tun vosku od firmy Global Logistic Company s. r. o. ze Strážnice. Na [firemním webu](#) se tato společnost prezentuje jako obchodní firma „spojující asijské výrobce a dodavatele s tuzemskými zpracovateli a obchodníky“.

Podezření, že Včelpo (případně i jiní zpracovatelé včelího vosku v České republice) možná vyrábí mezistěny ze včelího vosku dovezeného z Číny, mě přimělo k analýze dostupných statistik zahraničního obchodu s komoditou včelí vosk. Statistické údaje jsem čerpal z [webové databáze ČSU](#).

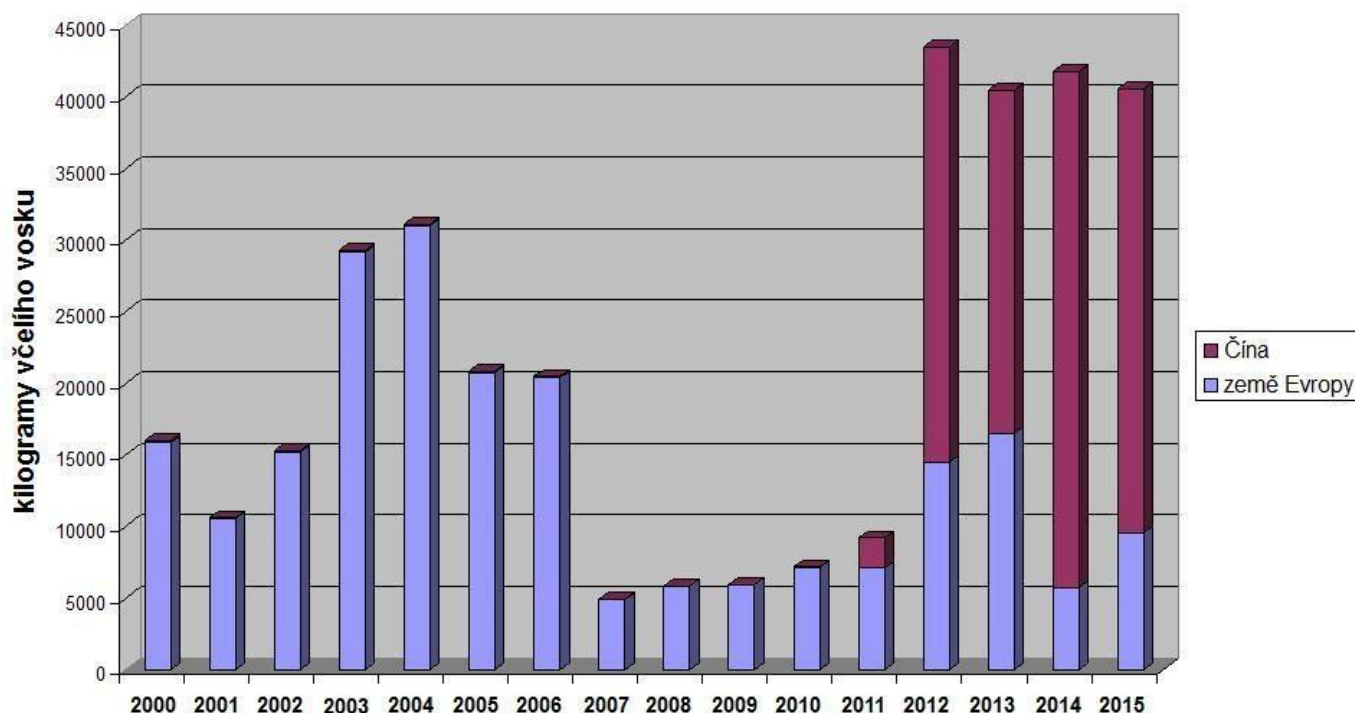
V následujícím grafu najdete přehled o celkovém množství včelího vosku dovezeného do ČR a vyvezeného do zahraničí v období let 2000 – 2015. Česká republika není soběstačná v produkci včelího vosku. Zejména v posledních letech pozorujeme výrazný nárůst importu.

Import a export včelího vosku v ČR

Další graf dává odpověď na otázku, ze kterých oblastí světa pochází vosk importovaný do České republiky. Do roku 2011 se včelí vosk dovážel většinou ze sousedních států, z nichž největším dodavatelem bylo Německo. Od roku 2012 se k nám ve velkém rozsahu dováží včelí vosk z Číny.

Import včelího vosku do ČR - podíl Číny a zemí Evropy

Z dostupných statistik není možné zjistit, jaká část z dovezeného čínského vosku končí jako surovina pro výrobu mezistěn pro české včelaře. Včelí vosk má poměrně široké uplatnění také v průmyslu, například při výrobě kosmetiky nebo léčiv. Považuji však za pravděpodobné, že převážná většina importu pokrývá chronický nedostatek včelího vosku na výrobu mezistěn, který pozorujeme v posledních letech, kdy výrobci mezistěn omezují volný prodej mezistěn a nabízejí pouze výměnu mezistěn za dodaný vosk.

Dovezené množství přibližně 30 tun čínského vosku ročně odhaduji na asi 20 % produkce českých výrobců mezistěn. Pokud by toto množství skutečně končilo ve výrobě mezistěn, mohlo by to představovat významné riziko pro budoucnost českého včelařství. Pokud je mi známo, dozorové orgány státní správy běžně analyzují včelího vosku na rezidua pesticidů u našich výrobců mezistěn neprovádějí.

Chronický nedostatek včelího vosku v České republice má jistě více příčin. Od obliby svíček ze včelího vosku po zvýšený zájem o včelaření spojený s nárůstem počtu začínajících včelařů. Já osobně považuji za hlavní příčinu nedostatku vosku dlouhodobě podhodnocenou cenu. Získávání vosku je spojeno s velkými investičními a časovými výdaji, takže většina malých i velkých provozů bere voskové hospodářství jako nutné zlo k zajištění vlastní potřeby kvalitních mezistěn. Chybí zde účinná motivace k produkci přebytků včelího vosku. Hranice rentability podle mého názoru

leží někde mezi 500 – 1000 Kč za kilogram. Dlouhodobě udržitelnou cestou je soběstačnost včelařů a uzavřený oběh vosku v provozu.

Mgr. Bronislav Gruna
b.gruna@seznam.cz